

MORAL CREDIT

“เดรดิตความดี”

ดร.ยงจิรายุ วุฒิสาน

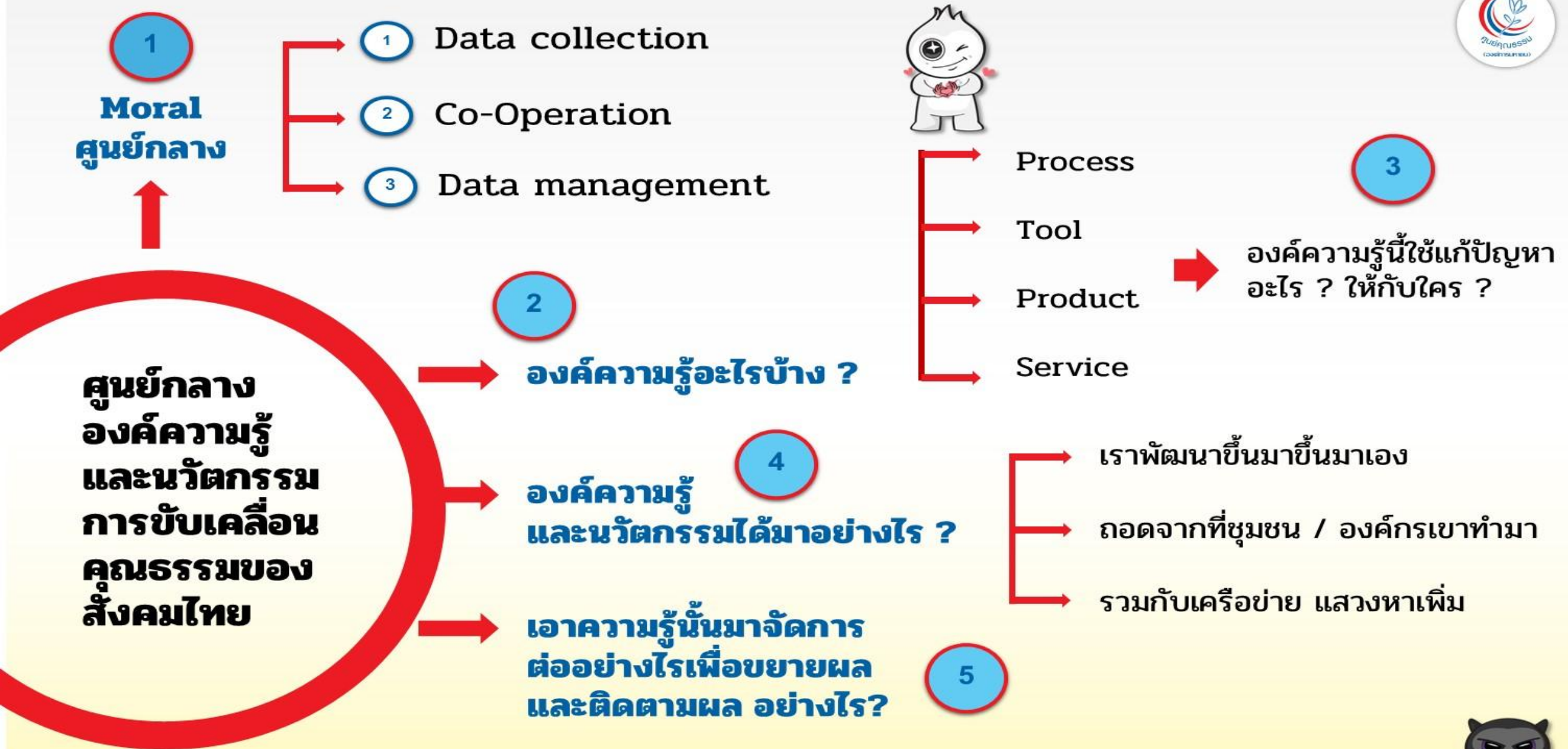
สำนักส่งเสริมและขับเคลื่อนเครือข่ายทางสังคม

ศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน)

บทบาทของศูนย์ฯ

- เป็นหน่วยงานกลาง ในการพัฒนาองค์ความรู้เรื่อง **Moral Credit**
- ส่งเสริมการโชว์ แชร์ เชื่อม รูปแบบเครดิตความดีให้แพร่หลาย แต่ **ไม่ได้มีภารกิจไปขยายผลให้ครอบคลุมทั่วประเทศ**
- ถอดบทเรียนต้นแบบ จัดการความรู้ เพื่อยกระดับเป็นแหล่งเรียนรู้เชิงคุณธรรม

เป้าหมายการขับเคลื่อนเครดิตทางสังคม สำนักส่งเสริมและขับเคลื่อนเครือข่ายทางสังคม ศคธ.

2568 - 2569

สร้างการรับรู้

- สร้างการรับรู้
- เตรียมต้นแบบ/ครู ก.
- พัฒนาต้นแบบระดับเมือง ๕ แห่ง
- ส่งเสริมจริงในกลุ่มปฏิบัติที่พร้อม เปิดพื้นที่เรียนรู้กันเอง

2570 - 2571

มุ่งสู่กลไก

- จัดตั้งกลไกพัฒนาเชิงประเด็น
- จัดการความรู้ต้นแบบ / วิจัยเชิงปฏิบัติการพื้นที่ต้นแบบ
- เปิดพื้นที่ทางสังคม แหล่งเรียนรู้เชิงคุณธรรม
- ผลักดันบรรจุในแผนส่งเสริมฯ ระยะ ๓

2571 - 2575

ขับเคลื่อนนโยบาย

- สนับสนุนการพัฒนากองทุน Moral Credit ระดับเมือง / ท้องถิ่น
- ขยายเครือข่ายความร่วมมือ
- มาตรการภาครัฐ เพื่อสนับสนุน

เครือข่าย 12 แห่ง ประกอบด้วย

พื้นที่ ครู ก.

1. บ. เอเชียพีซีชน จ.ชลบุรี
2. บ. แม่น้ำสะเตนเลสไวร์ จำกัด (มหาชน)
จ.สมุทรปราการ
3. บ. โรงไฟฟ้าราชบุรี จำกัด ราชบุรี
4. บ.เจาก๊วย ชากังราว จ.กำแพงเพชร
5. ชุมชนคุณธรรมบ้านใหม่ ต.น้ำเกียน
อ. ภูเพียง จ. น่าน
6. วัดสูงเม่น อ.สูงเม่น จ.แพร่
7. เทศบาล ต.โคกกกลอย จ. พังงา
8. ต.บ้านค่าย จ.ระยอง
9. รพ. ลำปาง จ.ลำปาง
10. โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชท่าบ่อ
อ. ท่าบ่อ จ.หนองคาย
11. สปป. เขต 1 จ.กาฬสินธุ์

1. ธนาคารความดี ต.หนองสาหร่าย / ต.ห้วยม
2. ธนาคารความดี บ้านม้าร้อง อ.บางสะพาน
3. กองทุนเวลาเพื่อสังคม กรุงเทพมหานคร
4. ธนาคารเวลา TIME BANK
5. บริษัท เจ.เอช.อุตสาหกรรม จำกัด

Moral Credit

- กระบวนการสมัชชาคุณธรรม
- ประเด็นการพัฒนายั่งยืน (SDG)

- คณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ
- คณะกรรมการเครือข่ายคุณธรรม

- มติสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ

- เวทีเครือข่ายคุณธรรมระดับภูมิภาค

- Moral Credit
- Moral City
- Moral Network Center

- คณะอนุกรรมการส่งเสริมคุณธรรม (จว.)
- ศูนย์ประสานงานเครือข่ายฯ (จว.)

- Moral Map
- Moral Learning Center

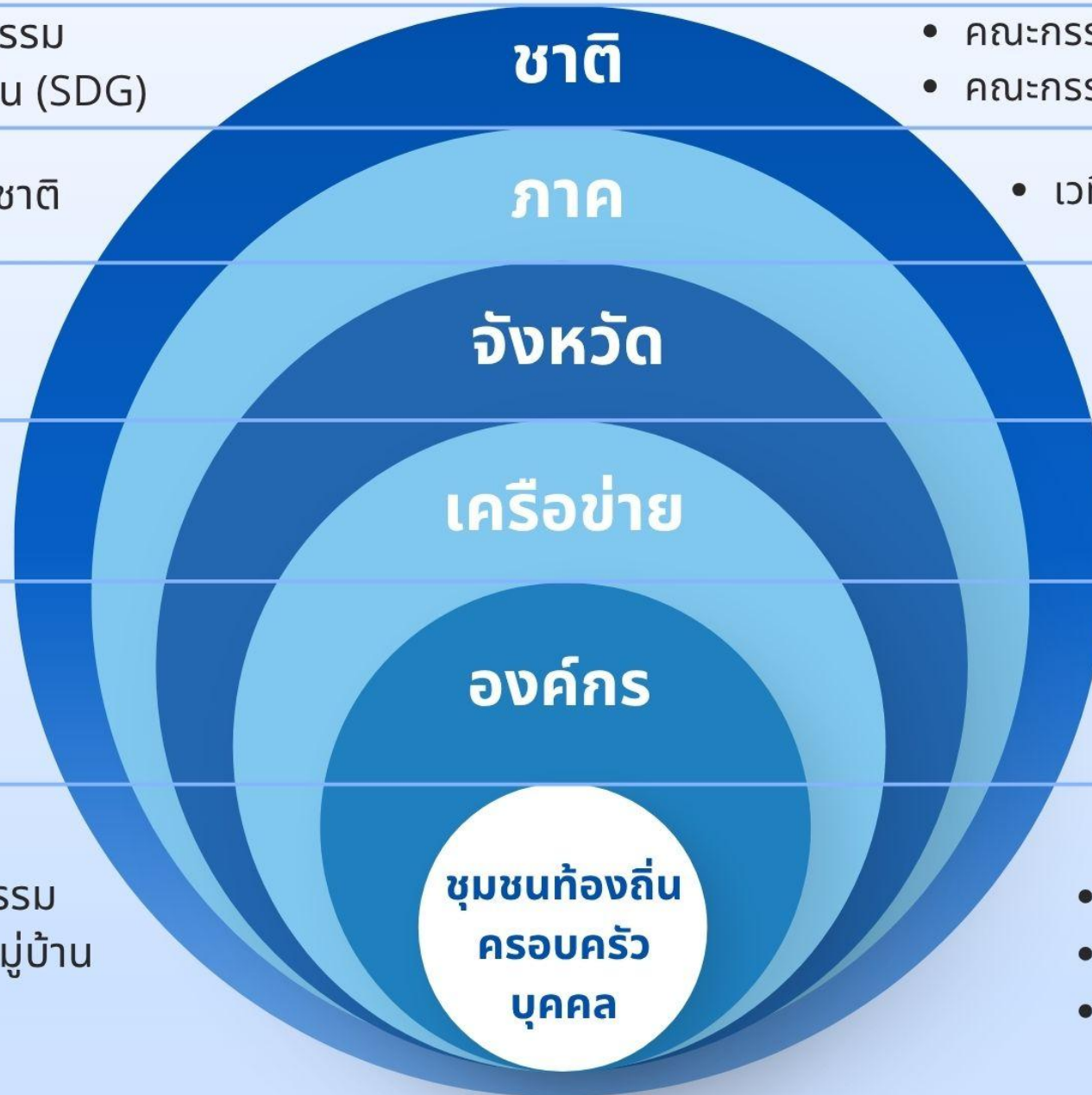
- คณะกรรมการเครือข่ายหรือ องค์กรภาคประชาสังคม

- นวัตกรรมส่งเสริม คุณธรรม
- โครงการคุณธรรม
- ข้อตกลง/ธรรมนูญองค์กร

- คณะทำงานองค์กรคุณธรรม (หรือชื่ออื่น)

- แผนส่งเสริมคุณธรรม
- ธรรมนูญสันติสุขหมู่บ้าน
- ปฏิทินความดี
- แผนที่ความดี

- องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น
- กรรมการหมู่บ้าน
- กลไกพี่เลี้ยงชุมชน

Moral Credit

ชมคนที่ควรชม
ยกย่องคนที่ควรยกย่อง

"ทำดีได้ดี"

ทำดี ทำแล้วได้ ไม่ต้องรอชาติหน้า

อยากดี ทำดีเพราะอยากดีทำแล้วสุข
ทุกที ได้ทั้งดี และดัง

อยากดัง ทำดีเพราะอยากดัง
ทำดีบ่อยๆ ดับ จากอยากดัง
ก็จะเป็น **อยากดี**

อยากได้ ทำดีเพราะอยากได้
ทำเรื่องๆ ไป ก็จะเป็น **อยากดี**

MORAL CREDIT

ความดี กินได้ สัมผัสได้
สร้างสังคมไทยให้เป็นสุข
อย่างยั่งยืน

ยงจิรายุ อุปเสน
นักส่งเสริมคุณธรรมเชิงพื้นที่

กระบวนการ สร้างเสริม คุณธรรม

การบังคับใช้
กฎหมาย

การชื่นชม
ยกย่อง

การหล่อหลอม
ทางสังคม

การสร้างภาพ
เชื่อหรือ
ความเห็นที่
ถูกต้อง
(สัมมาทิฐิ)

(ยึดมั่นในความดีงามจริงๆ/เหนือกฎเกณฑ์สังคม)

(ทำตามกฎสังคม / ทำเพื่อเข้ากับสังคมได้)

(ทำเพราะรางวัล/ตามคนอื่นคาดหวัง)

(ทำเพราะกลัวถูกลงโทษ)

• **เครดิตความดี : หมายถึง**

- ระบบที่จัดทำขึ้นเพื่อมารองรับการทำความดี ที่องค์กร หรือชุมชนนั้นๆ ได้กำหนดขึ้น เป็นการสร้างแรงจูงใจ กระตุ้นให้दनกลำหาย และเชื่อมั่นต่อการทำความดี โดยแสดงออกในรูปแบบเป็นรางวัล เป็นสิ่งของ เป็นทุน เป็นโอกาสในการเข้าถึงสิทธิบางอย่าง รวมถึงเป็นการปกป้องคุ้มครอง และยกย่องเชิดชูदनทำความดีทุกรูปแบบ

Positive Motivation

Social credit

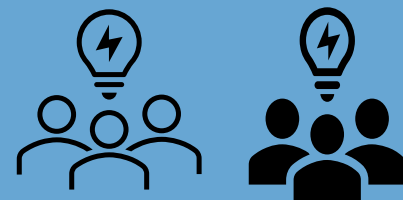
Social point

Moral credit

(เดรดิตความดี)

MORAL CREDIT

**ให้เดรดิตมีพื้นที่ยื่น
ความดีมีพื้นที่ทางสังคม**

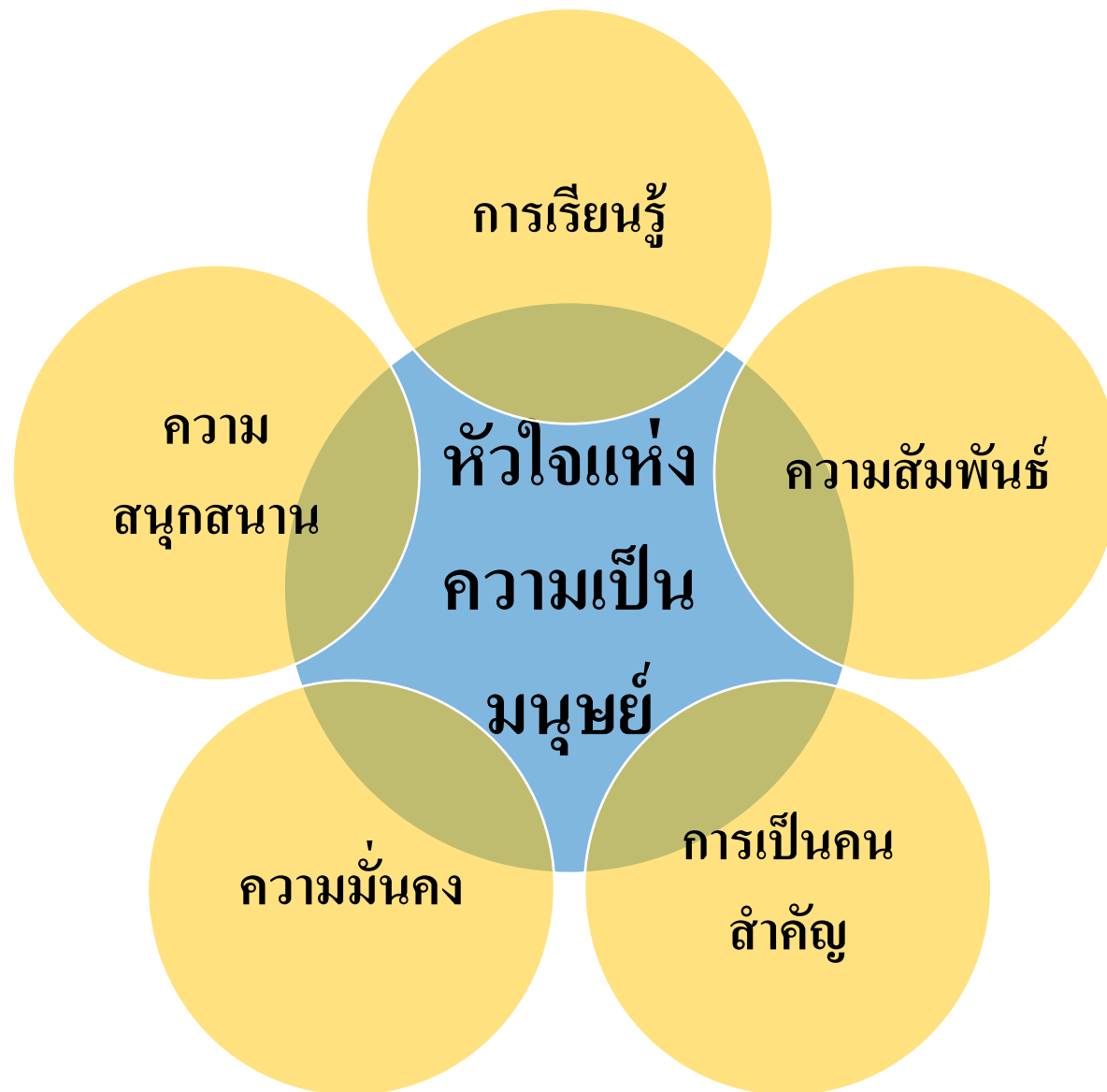

เป้าหมาย

กระตุ้นแรงจูงใจ

ให้เดรดิตแสดงพฤติกรรม

โดยสมัครใจ

ความต้องการของมนุษย์

องค์ประกอบ Moral Credit

- ๑) เป้าหมายความดี ที่อยากส่งเสริม
- ๒) การกำหนดเกณฑ์พฤติกรรมเชิงบวก DO@DONT
- ๓) การกำหนดสิทธิประโยชน์
- ๔) การบริหารจัดการข้อมูล กลู๊ป/ หน่วยงานที่กำกับดูแล
ร่วมกับกลุ่มเป้าหมายและเพื่อนที่น่าร้อง
- ๕) การกำหนดกลไกการตัดสินใจเชิงโครงสร้าง

หลักการส่งเสริม เดรดิตตความดี

ให้ความสำคัญต่อ
การทำความดี: +
Moral Value

ตอบแทนความดี
Moral Motivation

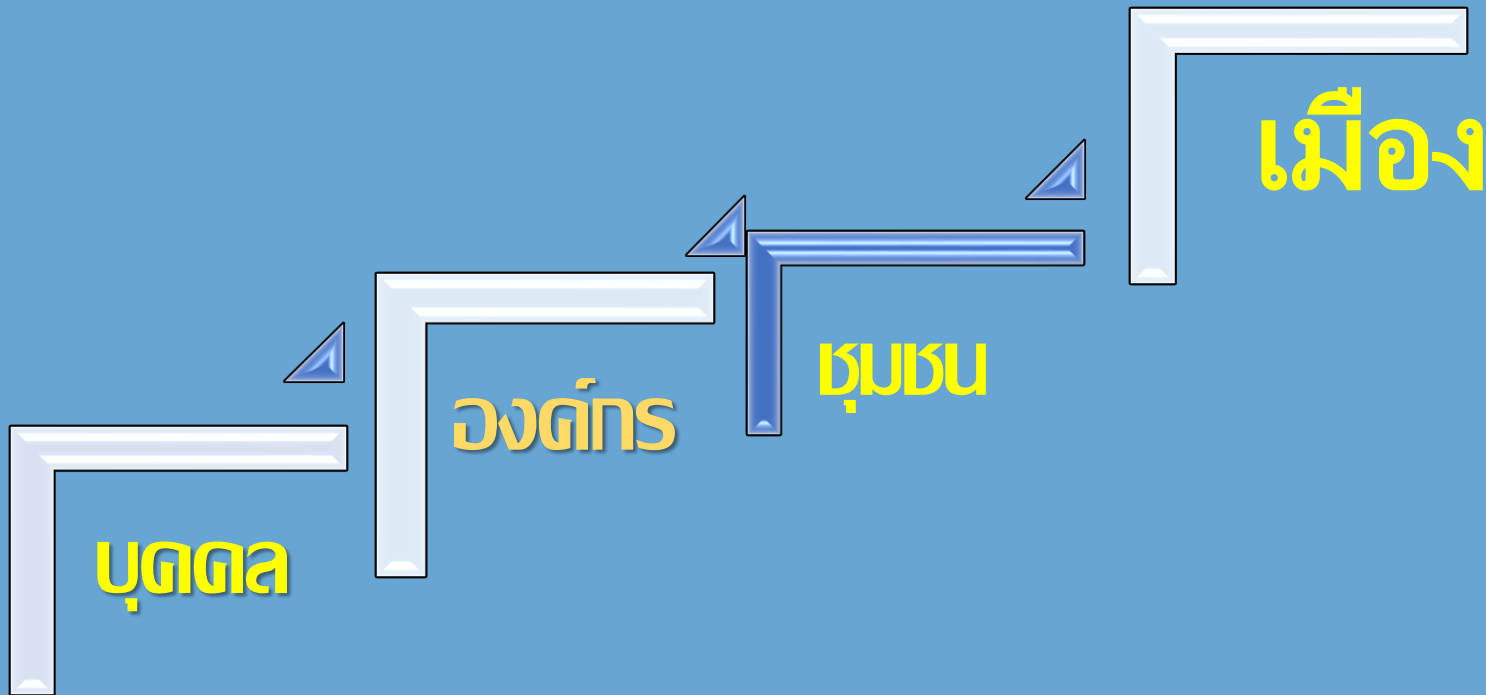
โดยความสมัครใจ
ไม่ใช้การลงโทษ
Moral Willing

บนวิถี
เพื่อความยั่งยืน
Moral Sustainability

มีส่วนร่วมที่ดี
Moral Participation

รูปแบบ เติบโตทางสังคม

(Moral credit/Social point)

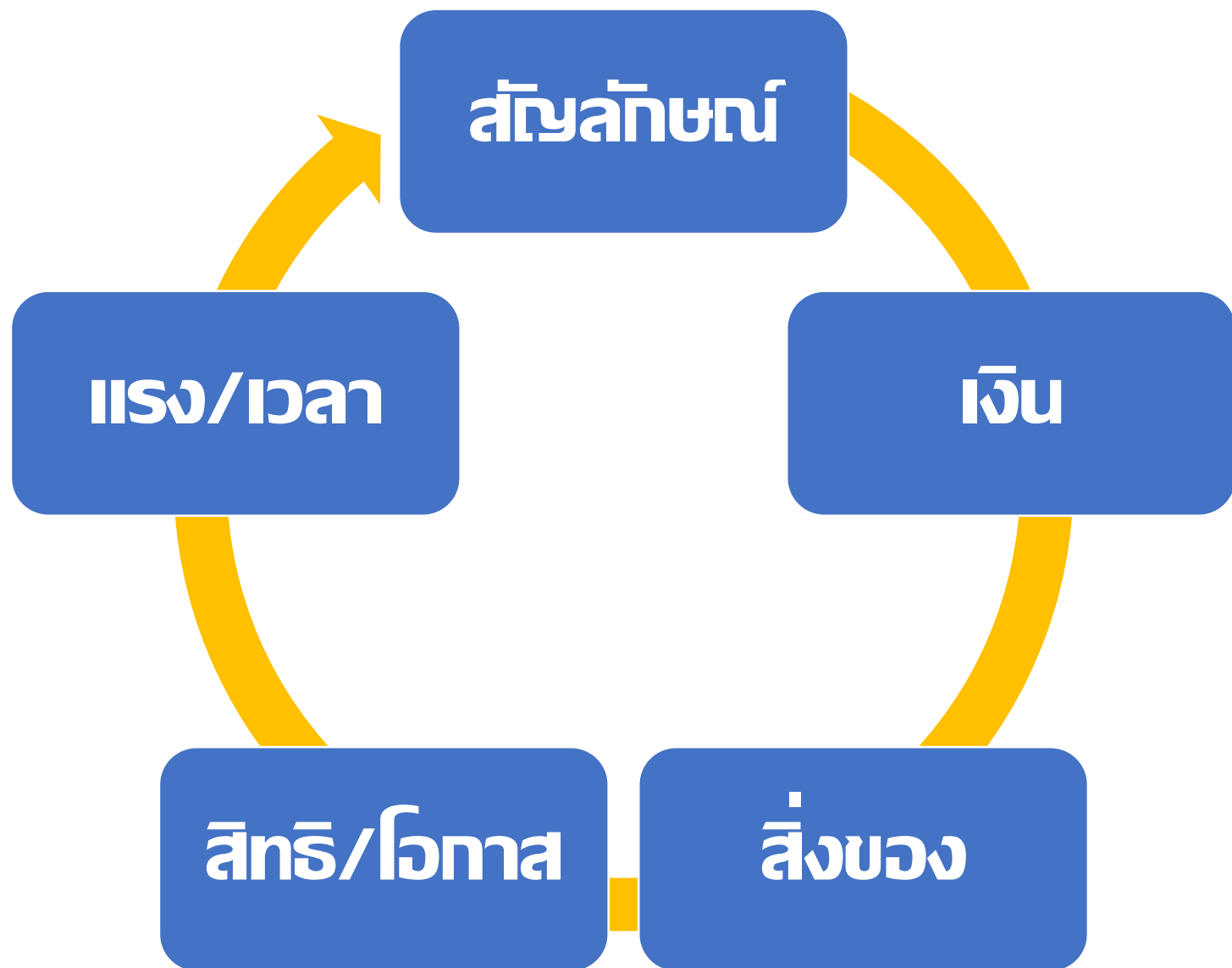
3.คนนอก/หน่วยงาน
ภายนอก มอบให้

2.ร่วมกับหน่วยงาน
ภายนอกจัดทำขึ้น
ร่วมกัน

1.ทำกันเองภายใน
องค์กร/ชุมชน

ปัจจัยสำคัญ

1. จะส่งเสริมความดี เรื่องอะไร
2. หลักเกณฑ์สำคัญ เจื่อนับ
3. สิทธิประโยชน์ที่จะพึงได้
4. ระบบ/ข้อมูลที่จะพิสูจน์ได้ว่า
ทำได้จริง
5. กลไกหรือผู้ตัดสินใจ

ให้เชิงสัญลักษณ์
(ใบประกาศ/ยกย่อง/โล่/พ้า/
หมวด/Hall of fame/อนุสาวรีย์)

ใบประกาศ

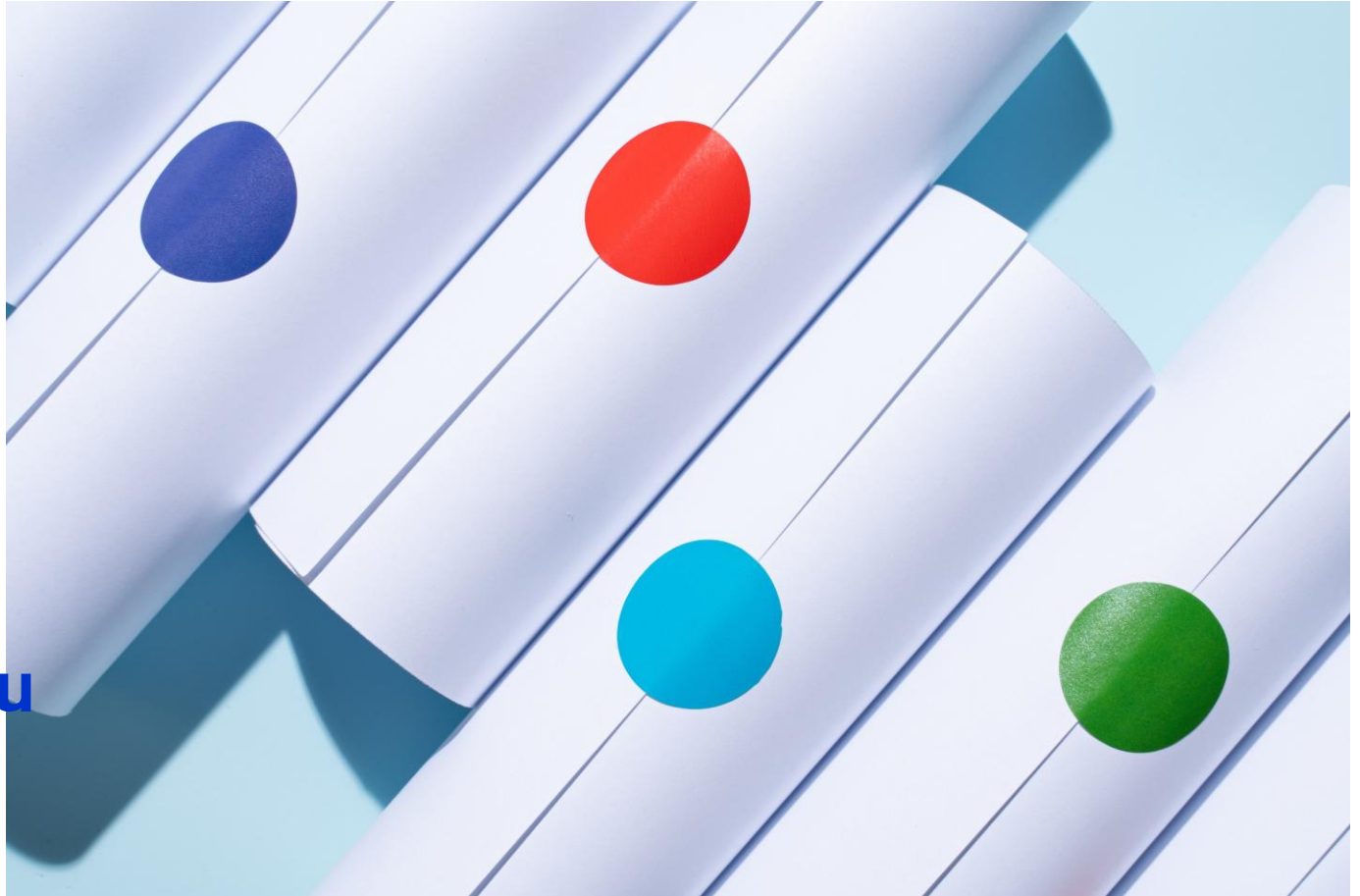
โล่

เป็น

หมวด พ้าพันตอ เลื่อ

Hall of Fame

อนุสาวรีย์ / รูปเหมือน / รูปปั้น

ให้เป็นสิ่งของ/รางวัล/เครื่องใช้ของจำเป็น

ให้เป็นตัวเงิน /ทุน

สิทธิประโยชน์/โอกาส

(ดอกเบี้ย

เงินกู้

ขยายเวลา

ดูงาน

ลาพักร้อน

คุ้มครองกรณีพิเศษ

ให้ป็นกำลังใจ/ร่างกาย ต้นมาเป็นช่วงเวลาตอบแทน

ประเภทของเครดิตทางสังคม

(Moral credit)

ให้เชิงสัญลักษณ์
ในประเภท/ยกย่อง/โล่/ผ้า/
หมวก/Hall of fame/อนุสาวรีย์)

สิทธิประโยชน์/โอกาส (ดอกเบี้ย/
เงินกู้/ขยายเวลา/ดูงาน/ลาพักร้อน/
คุ้มครองกรณีพิเศษ

ให้เป็นสิ่งของ/รางวัล/เครื่องใช้ของ
จำเป็น

ให้เป็นการลวงใจ/ร่างกาย
ตื่นมาเป็นช่วงเวลาตอบแทน

ให้เป็นตัวเงิน /ทุน

การส่งเสริมให้คนทำความดี ในชุมชนและองค์กร

ชื่อรูปแบบ	การได้รับ	ระดับ	หลักการ	หมายเหตุ
รูปแบบสัญลักษณ์	ใบประกาศ/ให้เข็ม/โล่/ ผ้าพันคอ/หมวก/เสื้อ/เข็ม กลัด/อนุสาวรีย์	บุคคล	ให้คุณค่าต่อการทำ ความดี	ผู้ให้มีหลายระดับ มีทั้ง ภายในและภายนอก (บุคคล ธรรมดา ถึงผู้นำประเทศ)
รูปแบบสิ่งของ	สะสมคะแนน/แต้มความดี มาแลกสิ่งของ	บุคคล	ตอบแทนความดี	เป็นไปตามศักยภาพของ องค์กร อาจมีหน่วยงาน สนับสนุนได้
รูปแบบที่เป็นตัวเงิน	ให้ผลตอบแทนความดีเป็น เงิน หรือ Bonus	บุคคล / กลุ่มคน	โดยความสมัคร ไม่ บังคับหรือตัดสิทธิ	เป็นไปตามศักยภาพของ องค์กร อาจมีหน่วยงาน สนับสนุนได้
รูปแบบที่เป็นสิทธิ หรือ โอกาส	ให้สิทธิประโยชน์ ตาม กฎหมาย	บุคคล	กติกามาจากการมี ส่วนร่วม	เป็นไปตามหลักเกณฑ์ของ กลุ่มหรือองค์กรนั้นๆ
รูปแบบที่เป็นแรงหรือ เวลา	ให้แรง ออกแรงมาช่วย / ให้ เวลามาเสริมเต็มเต็มหรือ ชดเชยที่ได้มากลับคืน	บุคคล	เป็นไปเพื่อความ ยั่งยืน	สมัยก่อน คือ การลงแขก ปัจจุบัน มีระบบจัดเก็บข้อมูล การลงแรงและเวลา

การส่งเสริมให้คนทำความดี จากหน่วยงานภายนอก

ชื่อรูปแบบ	การได้รับ	ระดับ	จัดทำโดย	หมายเหตุ
บริจาคโลหิต	ให้เข็ม ให้สิทธิ	ระดับบุคคล	หน่วยงานภายนอก ของรัฐ (สภากาชาด ไทย)	หลักเกณฑ์ เป็นไป ตามหน่วยงานกำหนด
ธนาคารเวลา	ให้ผลตอบแทนเป็น การช่วยเหลือตาม เวลาที่ตนเองทำ	ระดับบุคคล	จัดโดยชุมชน ท้องถิ่น	ยังใช้มือจด / ข้อจำกัด เรื่องการใช้โซเชียล
วิสาหกิจเพื่อสังคม	ให้สิทธิประโยชน์ ตามกฎหมาย	ระดับองค์กร	หน่วยงานภายนอก ของรัฐ (สวส.)	สิทธิประโยชน์ มี ข้อจำกัด
Thailand Moral Award	ให้การยกย่องเชิดชู เกียรติ และเงิน รางวัล	ระดับบุคคล และองค์กร	หน่วยงานภายนอก ของรัฐ (ศคธ.)	สิทธิประโยชน์ จาก องค์กร

Level Of Moral Credit

ไม่คิด ไม่ทำเลย

ทำบ้าง ตามวาระ โอกาส หรือบางผู้นำพาทำ

ทำโดยต่อยอดจากกิจกรรมที่มีอยู่เดิม เพื่อเพิ่มคุณภาพหรือให้คุณค่า
รางวัล

คิดระบบขึ้นมาใหม่ มุ่งเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมคนชัดเจน

แนวทางการพัฒนา Moral Credit

เริ่มจากอะไรก็ได้

ร่วมมือรวมพลัง

คิดแล้วทำเลย

ทำไปเรียนรู้ไป

สร้างเป็นเครือข่ายเสริมพลัง

ข้อสังเกตจากผู้ทรงคุณวุฒิ

- การให้คุณค่าต่อพฤติกรรม จะให้คุณค่าหรือตีค่าคะแนนแตกต่างกันอย่างไร ?
- ด้านพฤติกรรมความพร้อม บางคนก็อาจทำไม่ได้ บางคนก็อาจหมดโอกาสสิทธิ์ด้านนี้ไป
- ความซ้ำซ้อนของสิทธิประโยชน์
- ด้านความแตกต่างของพื้นที่
- ไม่ควรมีระบบเดียวในระดับพื้นที่

ข้อสังเกตจากผู้ทรงคุณวุฒิ

- ควรประชาสัมพันธ์ ควรทำในระบบชุมชน กับ องค์กร
- หากบางคน อยากทำ แต่ไม่ยาก ได้สิทธิ์ประโยชน์ ควรให้คะแนนกับคนอื่นได้
- เห็นว่า ควรพัฒนาจากสิ่งที่มีอยู่เดิม โดยสื่อสารณรงค์ ให้ประชาชนรับทราบให้มาก
- ควรใช้ประโยชน์จากสิ่งที่คนอื่น มีอยู่แล้วเดิม จะทำให้ทำงานได้ภายใต้ข้อจำกัดทรัพยากร
- ถ้างบประมาณจำกัด ควรร่วมมือกับองค์กรภายนอก ทั้งเรื่องการจัดอบรมและสื่อต่างๆ เช่น สมาคมธุรกิจเพื่อสังคม

ข้อค้นพบ จากการศึกษาเครดิตทางสังคม

- ระดับบุคคล ที่มีอยู่แล้ว ก็ปล่อยให้เขาส่งเสริมกันไป ตามปกติ เพราะยังมีข้อจำกัดเกี่ยวกับ PDPA
- ระดับชุมชน และองค์กรที่จัดการกันเอง ศูนย์ฯควรทำ เพราะชุมชนจัดการกันเอง หรือริเริ่มจากหน่วยงาน เช่น ทำธนาคารเวลา ธนาคารความดี แต่ควรเชื่อมโยงกับนโยบายหรือสถานการณ์ประเทศว่าตอบโจทย์อะไร แต่ควรคิดว่า เราจะส่งต่อให้ใครบ้าง ไม่ใช่ไปมุ่งขยายผลเอง
- ระดับองค์กร ควรเชื่อมกับ สวส . หมายถึง องค์กรที่มีพฤติกรรมหรือแสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อสังคม โดยดูจากพฤติกรรมที่ทำอย่างต่อเนื่อง ที่องค์กรนั้นทำ เช่น วิสาหกิจเพื่อสังคม มูลนิธิฯ (ยุวพัฒน์) สมาคม ชมรม สมาพันธ์ ซึ่งหน่วยงานในลักษณะนี้ ไปจดทะเบียนกับ สวส.
- ควรให้รางวัลเชิดชูเกียรติ ต้นแบบที่โดดเด่น
- พัฒนาให้เป็นแพลตฟอร์มกลาง ในการพื้นที่ตัวอย่าง การความดี ผ่านระบบออนไลน์

กิจกรรมขององค์กร

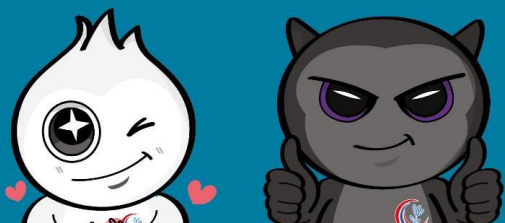
1. กิจกรรมรณรงค์ ส่งเสริมการงดเหล้า
2. กิจกรรมรณรงค์ ป้องกันยาเสพติด
3. กิจกรรมรณรงค์ ส่งเสริมการลด ละ เลิกบุหรี่
4. กิจกรรมการส่งเสริมสุขภาพ
5. กิจกรรมส่งเสริมวินัยจราจร
6. กิจกรรมป้องกัน โรคอุบัติใหม่
7. กิจกรรมส่งเสริม/อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
8. กิจกรรมสมาธิ /ส่งเสริมสุขภาพจิตในที่ทำงาน
9. กิจกรรมส่งเสริมการออม / การแก้ไขหนี้สิน
10. โครงการ/กิจกรรมส่งเสริม Moral Credit
11. กิจกรรมสำนักรักษำบ้านเกิด
12. กิจกรรมส่งเสริมวิถี/ประเพณีทางศาสนา
13. กิจกรรมเกิดทุนสถาบันพระมหากษัตริย์
14. กิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมไทย
(อาหาร/แฟชั่น/ภาษา/ดนตรี/ศิลปะ/เทศกาล)

(องค์การมหาชน)

ดี	สุข	HAPPY BODY	HAPPY RELAX	HAPPY MONEY	HAPPY BRAIN	HAPPY FAMILY	HAPPY SOUL	HAPPY HEART	HAPPY SOCIETY
ตนเอง									
ครอบครัว									
เพื่อนบ้าน									
เพื่อน ร่วมงาน									
องค์กร									
สังคม/ ชุมชน และสิ่งแวดล้อม									

คำแนะนำ

1. ให้ทบทวนชุดโครงการ / กิจกรรม ที่มีขององค์กร ว่ามีกิจกรรมใดบ้างที่เป็น Highlight Project
2. ให้เชื่อมโยงแต่ละโครงการว่า สะท้อนคุณธรรม ข้อใดเป็นหลัก โดยนำสตีกเกอร์ ติดแทนสัญลักษณ์คุณธรรม 5 ประการ
☐ พอเพียง ☐ วินัย ☐ สุจริต ☐ จิตอาสา ☐ กตัญญู ☐ คำนึงองค์กร *โดยนำไปติดกับไว้ที่ชื่อโครงการ*
3. ให้เชื่อมโยงว่า โครงการ / กิจกรรมที่ทำส่งผลดีต่อใคร ในดี 6 หมวด และตรงกับ Happy ด้านใดใน 8 Happy
 - 3.1 หมายเลข (สัญลักษณ์หลัก) ที่ระบุในช่องนั้นๆ คือเกิดผลลัพธ์โดยตรง
 - 3.2 หมายเลขรอง (สัญลักษณ์) (ที่มีจุด . เช่น 1.1, 1.2, /2.1, 2.2, /3.1, 3.2, ... คือ เกิดผลกระทบทางอ้อมกับใคร และ Happy ด้านใด
4. นำผลที่ได้มาอภิปรายกับเพื่อนๆ ในกลุ่ม /หาข้อสรุป /และข้อเสนอเพื่อพัฒนาในระยะต่อไป

Moral
Credit

EP.4 อาจารย์แนะ
เรียน

Talking: CMP Moral Center

อบรมออนไลน์ หลักสูตร Moral Credit EP.4

3 มีนาคม 2568

รับสมัคร อบรมออนไลน์ ในหลักสูตร

MORAL CREDIT

สแกน

สมัครเข้ารับการอบรม

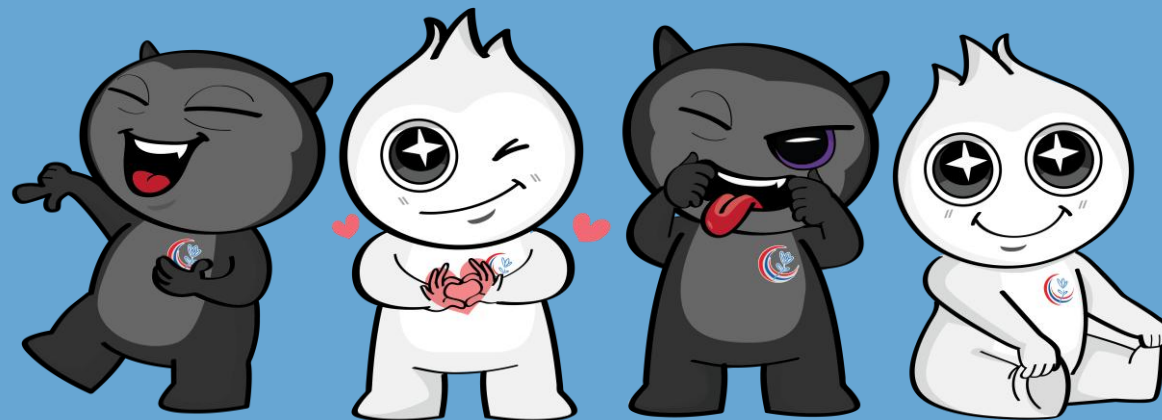
เครดิตความดี

10 ก.พ. 68

EP.2

EP.1

๘๘ คนดีมีพื้นที่ยืน
ความดีมีพื้นที่ในสังคม ๘๘

ขอขอบขอบคุณ